

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ВІДДІЛ ПЕДАГОГІЧНОГО ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА
ТА БІОГРАФІСТИКИ**

ІННОВАТИКА
В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ
Вісімнадцята міжнародна виставка

**ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИЙ СЛОВНИК ПРО
ОСВІТЯН ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ –
ПОЧАТКУ ХХІ СТ. – СКАРБНИЦЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ**

**Лариса Березівська,
доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член (академік) НАПН України**

СЛОВНИК – РЕЗУЛЬТАТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

«Педагогічна біографіка в інформаційному науково-освітньому просторі України» (2023–2025)

РК № 123U100474

**(керівник: Л. Д. Березівська,
доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік)
НАПН України, головний науковий співробітник відділу
педагогічного джерелознавства та біографістики ДНПБ України
ім. В. О. Сухомлинського)**

Department
of Pedagogical
Source Studies
and
Biographistics

**Відділ педагогічного
джерелознавства та
біографістики**

АВТОРИ

Олександр Міхно

Лариса Березівська

Ольга Сухомлинська

Наталія Антонєць

Тетяна Кочубей

Наталія Коляда

Христина Серєда

РЕЦЕНЗЕНТИ

**Наталія Дічек,
доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України, завідувач
відділу філософії та історії освіти
Інституту педагогіки НАПН України**

**Володимир Попик,
доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України, директор
Інституту біографічних досліджень
НБУ ім. В. І. Вернадського**

АНОТАЦІЯ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ»
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

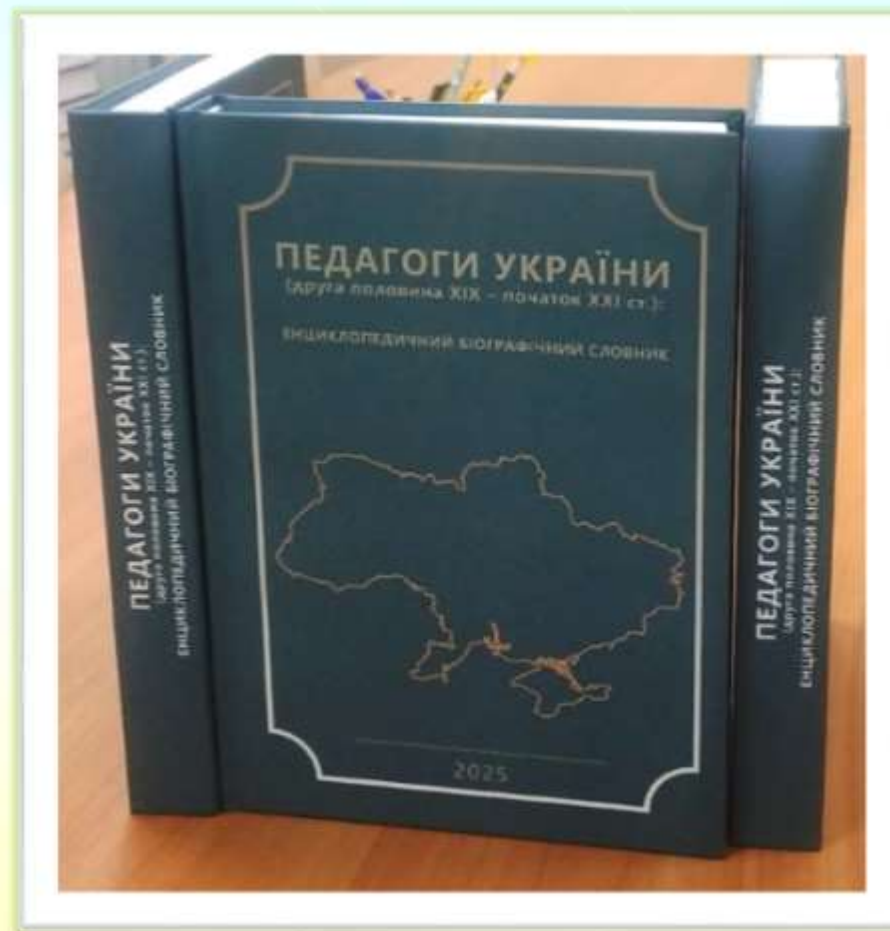
Педагоги України
(друга половина XIX – початок XXI ст.):
енциклопедичний біографічний словник

Пропонований
енциклопедичний біографічний
словник презентує біографічну
й бібліографічну інформацію
про більш як 300 відомих і
маловідомих педагогів та
освітніх діячів минулого, що
відображає розвиток української
освіти й педагогічної думки в
другій половині XIX – на
початку XXI ст.

Вінниця
СНУ ім. Г.Сковороди
2025

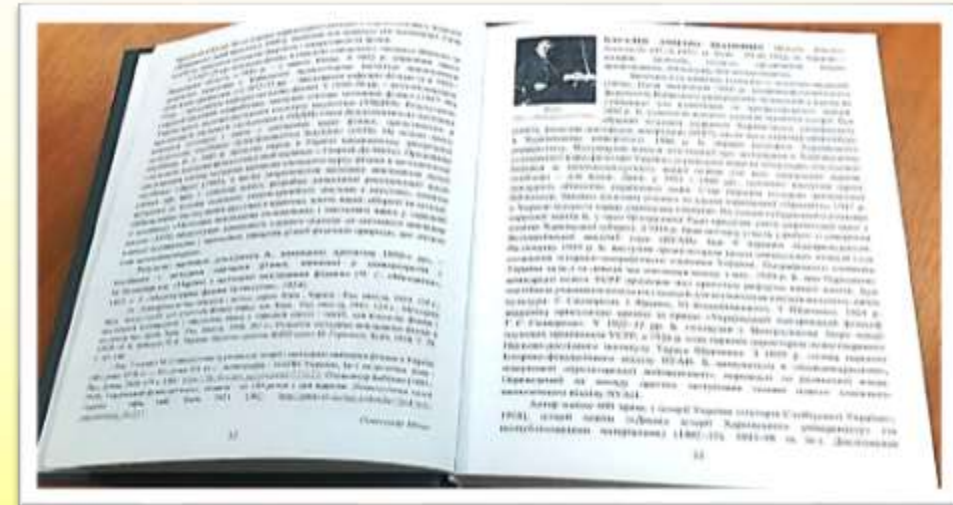
ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ

Видання адресовано науковим, педагогічним, науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти та обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти, здобувачам освіти, бібліотекарям, а також усім, хто цікавиться історією освіти.

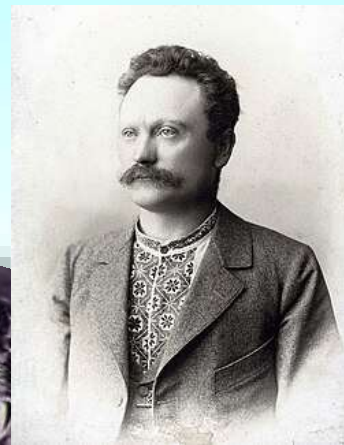
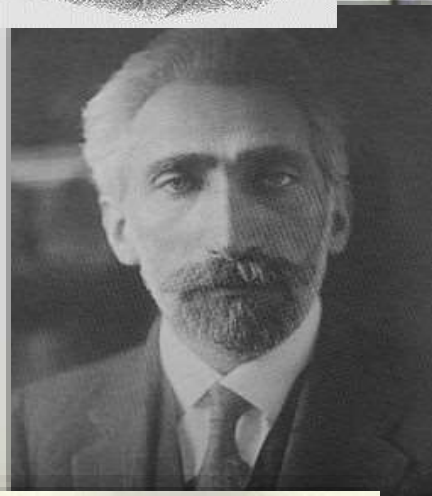
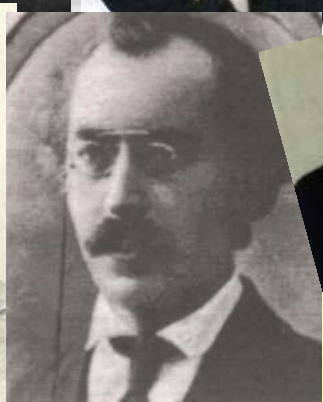
СТРУКТУРА СЛОВНИКА

- **передмова** українською та англійською мовами, яка дає уявлення про зміст видання, підходи до його створення;
- **біографічні довідки** про педагогів (понад 300), які розміщено за абеткою;
- список усіх педагогів із короткими біографічними відомостями про них **англійською мовою**;
- два переліки: **репресованих освітян** (понад 50 осіб) і **педагогів-емігрантів** (понад 40 осіб);
- **іменний покажчик**, у якому представлено прізвища не лише педагогів другої половини ХІХ – початку ХХІ ст., а й усі, які зустрічаються на сторінках видання.

ПЕДАГОГИ УКРАЇНИ

(друга половина XIX – початок XXI ст.)

ПЕДАГОГИ ІМПЕРСЬКИХ ЧАСІВ (друга половина XIX – початок XX ст.)

В. Антонович
(1834–1908)

О. Андрієвський
(1845–1902)

Б. Грінченко
(1863–1910)

М. Драгоманов
(1841–1895)

О. Духнович
(1803–1865)

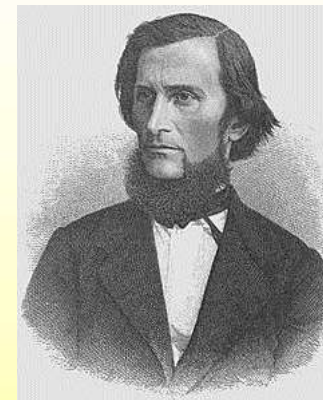
П. Житецький
(1836–1911)

О. Кониський
(1836–1900)

М. Костомаров
(1817–1885)

К. Ушинський
(1823/1824–1870)

І. Франко
(1856–1916)

ПЕДАГОГИ ДОБИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ (1917–1921)

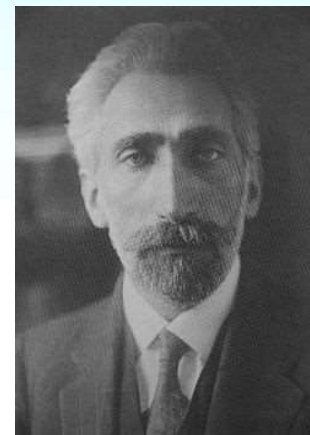
В. Дурдуківський
(1871–1938)

С. Єфремов
(1876–1939)

Г. Іваниця
(1892–1938)

А. Крушельницький
(1878–1941)

О. Музиченко
1875–1937 (за деякими
даними – 1940)

С. Русова
(1856–1940)

І. Стешенко
(1873–1918)

П. Холодний
(1875–1930)

Я. Чепіга
(Зеленкевич)
(1875–1938)

С. Черкасенко
(1876–1940)

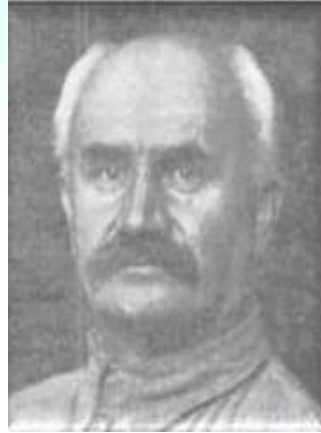
РЕПРЕСОВАНІ ПЕДАГОГИ

М. Биковець
(1894–1937)

А. Волошин
(1874–1945)

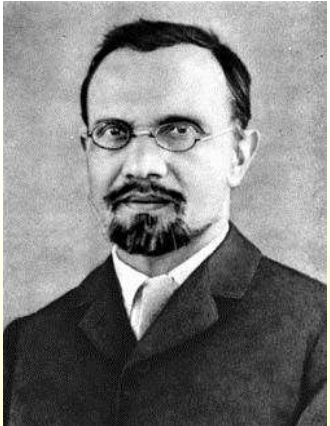
В. Дурдуківський
(1871–1938)

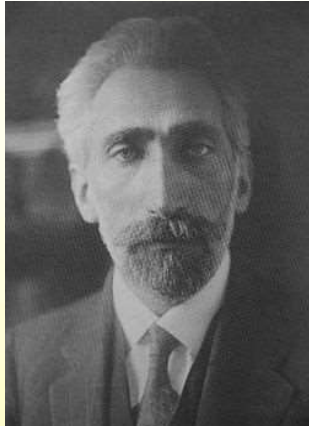
С. Єфремов
(1876–1939)

Г. Іваниця
(1892–1938)

А. Кримський
(1871–1942)

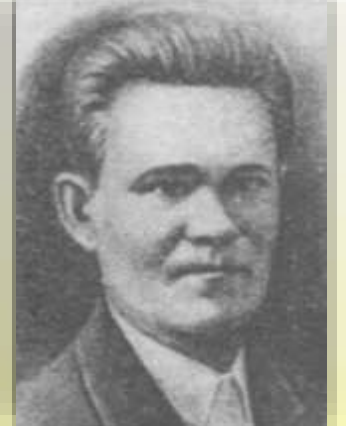
А. Крушельницький
(1878–1941)

О. Музиченко
1875–1937 (за деякими
даними – 1940)

І. Стешенко
(1873–1918)

Я. Чепіга (Зеленкевич)
(1875–1938)

УКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГИ-ЕМІГРАНТИ

А. Алиськевич
(1870–1949)

Г. Ващенко
(1878–1967)

Н. Григорійв
(1883–1953)

О. Кульчицький
(1895–1980)

І. Огієнко
(1882–1972)

В. Прокопович
(1881–1942)

С. Русова
(1856–1940)

Н. Світлична
(1936–2006)

П. Холодний
(1875–1930)

С. Черкасенко
(1876–1940)

РАДЯНСЬКІ УКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГИ (1919–1991)

М. Грищенко
(1900–1987)

О. Дубинчук
(1919–1994)

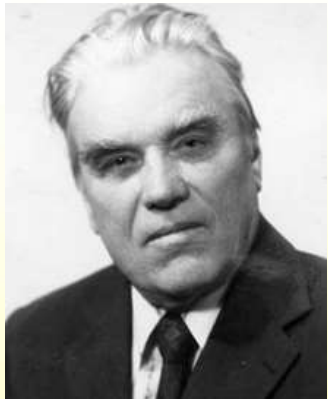
В. Онищук
(1919–1989)

Н. Скрипченко
(1931–1996)

В. Сухомлинський
(1918–1970)

І. Тесленко
(1908–1994)

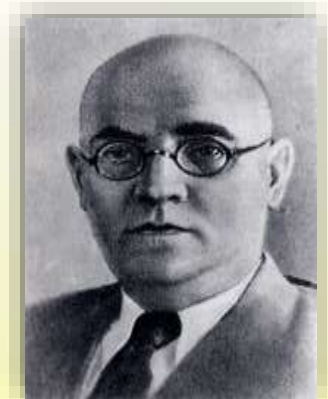
І. Ткаченко
(1919–1994)

О. Хмура
(1923–1970)

Т. Цвелих
(1910–1993)

С. Чавдаров
(1892–1962)

ПЕДАГОГИ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ (1991 – початок ХХІ ст.)

Н. Волошина
(1940–2010)

С. Гончаренко
(1928–2013)

О. Захаренко
(1937–2002)

І. Зязюн
(1938–2014)

В. Огнев'юк
(1959–2022)

В. Кузь
(1938–2018)

П. Лосюк
(1936–2020)

О. Савченко
(1942–2020)

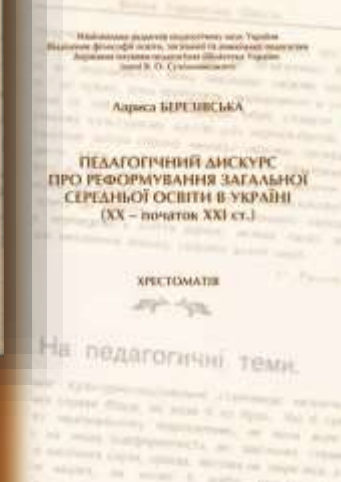
Д. Тхоржевський
(1930–2002)

М. Ярмаченко
(1928–2010)

ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ВИДАННЯ

- друковані й електронні довідкові видання (педагогічні енциклопедії та словники);
- електронні ресурси: «Велика українська енциклопедія» (ВУЕ) <https://tinyurl.com/yrtpv69s>, «Енциклопедія сучасної України» (ЕСУ) <https://esu.com.ua/>, «Енциклопедія історії України» <https://tinyurl.com/8zpuwmy7>, цифровий ресурс «Педагоги України та світу» ДНПБ <https://dnpb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliohrafichni-resursy/vydatni-pedahohy/>, електронні біографічні ресурси Педагогічного музею України <http://pmu.in.ua/> та ін.;
- персональні віртуальні виставки, зокрема ДНПБ https://dnpb.gov.ua/ua/?post_type=exhibitions та Педагогічного музею України;
- біобібліографічні покажчики;
- галузеві періодичні видання (журнали, газети), монографії, дисертації тощо.

МЕТОДОЛОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ СЛОВНИКА

повністю відповідає провідним тенденціям розвитку європейської гуманітаристики: репрезентація широкого спектра педагогічних постатей – від знаних класиків до маловідомих діячів, які зазнали переслідувань або були змушені емігрувати, – відображає сучасний європейський підхід до історичного наративу, що ґрунтується на визнанні множинності досвідів, осмисленні травматичного минулого, збереженні пам'яті про жертв тоталітаризму та утвердженні людської гідності як фундаментальної цінності.

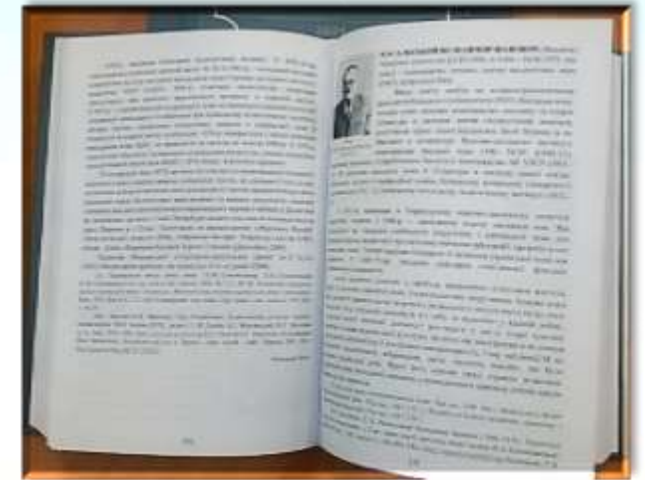
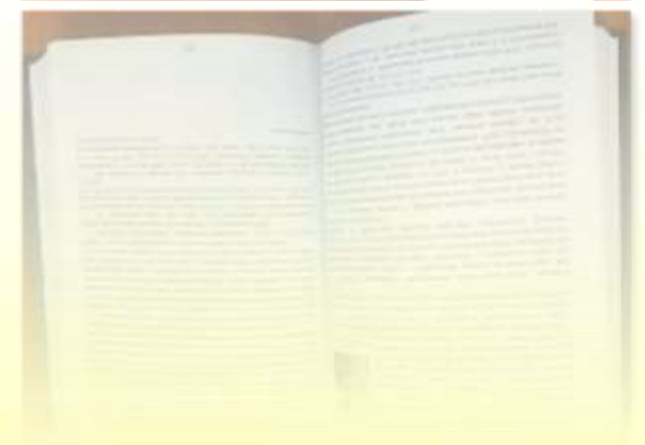
КРИТЕРІЇ ВПОРЯДКУВАННЯ БІОГРАФІЧНИХ ДОВІДОК

У виданні інтегровано біографічне та бібліографічне знання задля створення та актуалізації колективного портрета педагогів України другої половини ХІХ – початку ХХІ ст.; упорядковано біографічні довідки на основі розроблених критеріїв.

ОСНОВНІ СКЛАДНИКИ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНОЇ ДОВІДКИ

- прізвище, ім'я, по батькові / друге ім'я; транслітерація;
- дата й місце народження та смерті / поховання за новим стилем;
- основна спеціальність; почесні звання (найважливіші);
- науковий ступінь або вчене звання (із зазначенням року присвоєння);
- профільна освіта;
- визначальні етапи педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності (провідні посади в наукових установах і закладах освіти України);
- внесок у розвиток освіти та педагогіки України (першорядні наукові праці, розроблення теоретичних проблем та їх практичне застосування в освітній практиці, творець нової школи або напрямку);
- членство й керівна робота в академіях, найбільших наукових товариствах;
- участь у значущих вітчизняних і міжнародних наукових конгресах;
- найвищі нагороди та премії, зокрема міжнародні (із зазначенням року присудження);
- бібліографія (основні праці вченого: монографії, посібники, підручники, статті; праці про нього за останні 10 років: друковані та електронні ресурси);
- портрет (покликання на джерело).

БІОГРАФІЧНІ ДОВІДКИ

TABLE
1
continued

[illegible]

В. А. Кручинин, доктор наук, кандидат
А. Кручинин, кандидат наук

Описание нового интереса А.
литературоведства, писателя и
литературного творчества для
литературного творчества для
литературного творчества для

У 1920-22 гг. на Запад
Университетской (1922-24)
Принцип классического
литературного творчества
литературного творчества

[illegible]

Ученый секретарь: **В. А. Шенников**
 (12.11.1988)
 Ученый секретарь: **В. А. Шенников**
 (12.11.1988)
 Ученый секретарь: **В. А. Шенников**
 (12.11.1988)

1

 Киселев А. И., доктор биологических наук, профессор кафедры зоологии и анатомии факультета естественных наук Пензенского государственного университета.

[illegible][illegible]

...вплив на розвиток культурно-просвітницького руху в
середній Україні, член редакційної колегії часопису
"Східно-Західний вісник" (1882-1907), ініціатор створення

APBA
[13-04
in. 11in
400012
9.0010-1
20794
24012
20070

У ФЕДІР СТЕПАНОВИЧ (Anat Fedir Stepanovich)
1928, с. Олександрівка Олександр. обл. – 02.11.1999
[00] – педагог, організатор освіти, фінансист у галузі
наукства й методика нових та літературні, підсумки
національного Академії педагогічних наук України (1994)

... старший викладач, доцент кафедри української філології філософського факультету Чернівецького національного університету (1935). У 1956-61 рр. – методичний керівник та викладач методичної школи літератури Чернівецького університету з присвоєнням кваліфікації викладача. У 1961 – старший аналітик, доцент кафедри української філології філософського факультету Чернівецького національного університету (1961-66). Кандидат філологічних наук (1966). Від 1976 р. – Національний інститут ім. Миколи Гоголя – доцент кафедри української філології філософського факультету Чернівецького національного університету (1976-80).

3.33
 3.34
 3.35
 3.36
 3.37
 3.38
 3.39
 3.40
 3.41
 3.42
 3.43
 3.44
 3.45
 3.46
 3.47
 3.48
 3.49
 3.50
 3.51
 3.52
 3.53
 3.54
 3.55
 3.56
 3.57
 3.58
 3.59
 3.60
 3.61
 3.62
 3.63
 3.64
 3.65
 3.66
 3.67
 3.68
 3.69
 3.70
 3.71
 3.72
 3.73
 3.74
 3.75
 3.76
 3.77
 3.78
 3.79
 3.80
 3.81
 3.82
 3.83
 3.84
 3.85
 3.86
 3.87
 3.88
 3.89
 3.90
 3.91
 3.92
 3.93
 3.94
 3.95
 3.96
 3.97
 3.98
 3.99
 4.00
 4.01
 4.02
 4.03
 4.04
 4.05
 4.06
 4.07
 4.08
 4.09
 4.10
 4.11
 4.12
 4.13
 4.14
 4.15
 4.16
 4.17
 4.18
 4.19
 4.20
 4.21
 4.22
 4.23
 4.24
 4.25
 4.26
 4.27
 4.28
 4.29
 4.30
 4.31
 4.32
 4.33
 4.34
 4.35
 4.36
 4.37
 4.38
 4.39
 4.40
 4.41
 4.42
 4.43
 4.44
 4.45
 4.46
 4.47
 4.48
 4.49
 4.50
 4.51
 4.52
 4.53
 4.54
 4.55
 4.56
 4.57
 4.58
 4.59
 4.60
 4.61
 4.62
 4.63
 4.64
 4.65
 4.66
 4.67
 4.68
 4.69
 4.70
 4.71
 4.72
 4.73
 4.74
 4.75
 4.76
 4.77
 4.78
 4.79
 4.80
 4.81
 4.82
 4.83
 4.84
 4.85
 4.86
 4.87
 4.88
 4.89
 4.90
 4.91
 4.92
 4.93
 4.94
 4.95
 4.96
 4.97
 4.98
 4.99
 5.00
 5.01
 5.02
 5.03
 5.04
 5.05
 5.06
 5.07
 5.08
 5.09
 5.10
 5.11
 5.12
 5.13
 5.14
 5.15
 5.16
 5.17
 5.18
 5.19
 5.20
 5.21
 5.22
 5.23
 5.24
 5.25
 5.26
 5.27
 5.28
 5.29
 5.30
 5.31
 5.32
 5.33
 5.34
 5.35
 5.36
 5.37
 5.38
 5.39
 5.40
 5.41
 5.42
 5.43
 5.44
 5.45
 5.46
 5.47
 5.48
 5.49
 5.50
 5.51
 5.52
 5.53
 5.54
 5.55
 5.56
 5.57
 5.58
 5.59
 5.60
 5.61
 5.62
 5.63
 5.64
 5.65
 5.66
 5.67
 5.68
 5.69
 5.70
 5.71
 5.72
 5.73
 5.74
 5.75
 5.76
 5.77
 5.78
 5.79
 5.80
 5.81
 5.82
 5.83
 5.84
 5.85
 5.86
 5.87
 5.88
 5.89
 5.90
 5.91
 5.92
 5.93
 5.94
 5.95
 5.96
 5.97
 5.98
 5.99
 6.00
 6.01
 6.02
 6.03
 6.04
 6.05
 6.06
 6.07
 6.08
 6.09
 6.10
 6.11
 6.12
 6.13
 6.14
 6.15
 6.16
 6.17
 6.18
 6.19
 6.20
 6.21
 6.22
 6.23
 6.24
 6.25
 6.26
 6.27
 6.28
 6.29
 6.30
 6.31
 6.32
 6.33
 6.34
 6.35
 6.36
 6.37
 6.38
 6.39
 6.40
 6.41
 6.42
 6.43
 6.44
 6.45
 6.46
 6.47
 6.48
 6.49
 6.50
 6.51
 6.52
 6.53
 6.54
 6.55
 6.56
 6.57
 6.58
 6.59
 6.60
 6.61
 6.62
 6.63
 6.64
 6.65
 6.66
 6.67
 6.68
 6.69
 6.70
 6.71
 6.72
 6.73
 6.74
 6.75
 6.76
 6.77
 6.78
 6.79
 6.80
 6.81
 6.82
 6.83
 6.84
 6.85
 6.86
 6.87
 6.88
 6.89
 6.90
 6.91
 6.92
 6.93
 6.94
 6.95
 6.96
 6.97
 6.98
 6.99
 7.00
 7.01
 7.02
 7.03
 7.04
 7.05
 7.06
 7.07
 7.08
 7.09
 7.10
 7.11
 7.12
 7.13
 7.14
 7.15
 7.16
 7.17
 7.18
 7.19
 7.20
 7.21
 7.22
 7.23
 7.24
 7.25
 7.26
 7.27
 7.28
 7.29
 7.30
 7.31
 7.32
 7.33
 7.34
 7.35
 7.36
 7.37
 7.38
 7.39
 7.40
 7.41
 7.42
 7.43
 7.44
 7.45
 7.46
 7.47
 7.48
 7.49
 7.50
 7.51
 7.52
 7.53
 7.54
 7.55
 7.56
 7.57
 7.58
 7.59
 7.60
 7.61
 7.62
 7.63
 7.64
 7.65
 7.66
 7.67
 7.68
 7.69
 7.70
 7.71
 7.72
 7.73
 7.74
 7.75
 7.76
 7.77
 7.78
 7.79
 7.80
 7.81
 7.82
 7.83
 7.84
 7.85
 7.86
 7.87

[illegible][illegible]

1973
1974
1975
1976
1977
1978

АНАНСЬКИЙ, ЗЕОНІД АРСЕНІЙОВИЧ
Anan'skiy Leonid Arseniyevich; [14.04.1908, м. Харків-
ГРМ], м. Київ) – мовознавець-славян, громадський
діяч, доктор філософських наук (1974), професор
Академії наук (АН) УРСР (1979), заслужений діяч
АУРСР (1941).

[illegible][illegible]

WILSON
1911-1912
1913-1914
1915-1916
1917-1918
1919-1920
1921-1922
1923-1924
1925-1926
1927-1928
1929-1930
1931-1932
1933-1934
1935-1936
1937-1938
1939-1940
1941-1942
1943-1944
1945-1946
1947-1948
1949-1950
1951-1952
1953-1954
1955-1956
1957-1958
1959-1960
1961-1962
1963-1964
1965-1966
1967-1968
1969-1970
1971-1972
1973-1974
1975-1976
1977-1978
1979-1980
1981-1982
1983-1984
1985-1986
1987-1988
1989-1990
1991-1992
1993-1994
1995-1996
1997-1998
1999-2000
2001-2002
2003-2004
2005-2006
2007-2008
2009-2010
2011-2012
2013-2014
2015-2016
2017-2018
2019-2020
2021-2022
2023-2024
2025-2026
2027-2028
2029-2030
2031-2032
2033-2034
2035-2036
2037-2038
2039-2040
2041-2042
2043-2044
2045-2046
2047-2048
2049-2050
2051-2052
2053-2054
2055-2056
2057-2058
2059-2060
2061-2062
2063-2064
2065-2066
2067-2068
2069-2070
2071-2072
2073-2074
2075-2076
2077-2078
2079-2080
2081-2082
2083-2084
2085-2086
2087-2088
2089-2090
2091-2092
2093-2094
2095-2096
2097-2098
2099-2100
2101-2102
2103-2104
2105-2106
2107-2108
2109-2110
2111-2112
2113-2114
2115-2116
2117-2118
2119-2120
2121-2122
2123-2124
2125-2126
2127-2128
2129-2130
2131-2132
2133-2134
2135-2136
2137-2138
2139-2140
2141-2142
2143-2144
2145-2146
2147-2148
2149-2150
2151-2152
2153-2154
2155-2156
2157-2158
2159-2160
2161-2162
2163-2164
2165-2166
2167-2168
2169-2170
2171-2172
2173-2174
2175-2176
2177-2178
2179-2180
2181-2182
2183-2184
2185-2186
2187-2188
2189-2190
2191-2192
2193-2194
2195-2196
2197-2198
2199-2200
2201-2202
2203-2204
2205-2206
2207-2208
2209-2210
2211-2212
2213-2214
2215-2216
2217-2218
2219-2220
2221-2222
2223-2224
2225-2226
2227-2228
2229-2230
2231-2232
2233-2234
2235-2236
2237-2238
2239-2240
2241-2242
2243-2244
2245-2246
2247-2248
2249-2250
2251-2252
2253-2254
2255-2256
2257-2258
2259-2260
2261-2262
2263-2264
2265-2266
2267-2268
2269-2270
2271-2272
2273-2274
2275-2276
2277-2278
2279-2280
2281-2282
2283-2284
2285-2286
2287-2288
2289-2290
2291-2292
2293-2294
2295-2296
2297-2298
2299-2300
2301-2302
2303-2304
2305-2306
2307-2308
2309-2310
2311-2312
2313-2314
2315-2316
2317-2318
2319-2320
2321-2322
2323-2324
2325-2326
2327-2328
2329-2330
2331-2332
2333-2334
2335-2336
2337-2338
2339-2340
2341-2342
2343-2344
2345-2346
2347-2348
2349-2350
2351-2352
2353-2354
2355-2356
2357-2358
2359-2360
2361-2362
2363-2364
2365-2366
2367-2368
2369-2370
2371-2372
2373-2374
2375-2376
2377-2378
2379-2380
2381-2382
2383-2384
2385-2386
2387-2388
2389-2390
2391-2392
2393-2394
2395-2396
2397-2398
2399-2400
2401-2402
2403-2404
2405-2406
2407-2408
2409-2410
2411-2412
2413-2414
2415-2416
2417-2418
2419-2420
2421-2422
2423-2424
2425-2426
2427-2428
2429-2430
2431-2432
2433-2434
2435-2436
2437-2438
2439-2440
2441-2442
2443-2444
2445-2446
2447-2448
2449-2450
2451-2452
2453-2454
2455-2456
2457-2458
2459-2460
2461-2462
2463-2464
2465-2466
2467-2468
2469-2470
2471-2472
2473-2474
2475-2476
2477-2478
2479-2480
2481-2482
2483-2484
2485-2486
2487-2488
2489-2490
2491-2492
2493-2494
2495-2496
2497-2498
2499-2500
2501-2502
2503-2504
2505-2506
2507-2508
2509-2510
2511-2512
2513-2514
2515-2516
2517-2518
2519-2520
2521-2522
2523-2524
2525-2526
2527-2528
2529-2530
2531-2532
2533-2534
2535-2536
2537-2538
2539-2540
2541-2542
2543-2544
2545-2546
2547-2548
2549-2550
2551-2552
2553-2554
2555-2556
2557-2558
2559-2560
2561-2562
2563-2564
2565-2566
2567-2568
2569-2570
2571-2572
2573-2574
2575-2576
2577-2578
2579-2580
2581-2582
2583-2584
2585-2586
2587-2588
2589-2590
2591-2592
2593-2594
2595-2596
2597-2598
2599-2600
2601-2602
2603-2604
2605-2606
2607-2608
2609-2610
2611-2612
2613-2614
2615-2616
2617-2618
2619-2620
2621-2622
2623-2624
2625-2626
2627-2628
2629-2630
2631-2632
2633-2634
2635-2636
2637-2638
2639-2640
2641-2642
2643-2644
2645-2646
2647-2648
2649-2650
2651-2652
265

[illegible]

SALES
 (Monthly)
 c. 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030

И. ВЯКОПИК, ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ
 Інститут, Обидвох: 1950-1951, 1953-1954, 1956-1957, 1959-1960, 1962-1963, 1965-1966, 1968-1969, 1971-1972, 1974-1975, 1977-1978, 1980-1981, 1983-1984, 1986-1987, 1989-1990, 1992-1993, 1995-1996, 1998-1999, 2001-2002, 2004-2005, 2007-2008, 2010-2011, 2013-2014, 2016-2017, 2019-2020, 2022-2023, 2025-2026, 2028-2029, 2031-2032, 2034-2035, 2037-2038, 2040-2041, 2043-2044, 2046-2047, 2049-2050, 2052-2053, 2055-2056, 2058-2059, 2061-2062, 2064-2065, 2067-2068, 2070-2071, 2073-2074, 2076-2077, 2079-2080, 2082-2083, 2085-2086, 2088-2089, 2091-2092, 2094-2095, 2097-2098, 2099-2100, 2102-2103, 2105-2106, 2108-2109, 2111-2112, 2114-2115, 2117-2118, 2120-2121, 2123-2124, 2126-2127, 2129-2130, 2132-2133, 2135-2136, 2138-2139, 2141-2142, 2144-2145, 2147-2148, 2150-2151, 2153-2154, 2156-2157, 2159-2160, 2162-2163, 2165-2166, 2168-2169, 2171-2172, 2174-2175, 2177-2178, 2180-2181, 2183-2184, 2186-2187, 2189-2190, 2192-2193, 2195-2196, 2198-2199, 2201-2202, 2204-2205, 2207-2208, 2210-2211, 2213-2214, 2216-2217, 2219-2220, 2222-2223, 2225-2226, 2228-2229, 2231-2232, 2234-2235, 2237-2238, 2240-2241, 2243-2244, 2246-2247, 2249-2250, 2252-2253, 2255-2256, 2258-2259, 2261-2262, 2264-2265, 2267-2268, 2270-2271, 2273-2274, 2276-2277, 2279-2280, 2282-2283, 2285-2286, 2288-2289, 2291-2292, 2294-2295, 2297-2298, 2299-2300, 2302-2303, 2305-2306, 2308-2309, 2311-2312, 2314-2315, 2317-2318, 2320-2321, 2323-2324, 2326-2327, 2329-2330, 2332-2333, 2335-2336, 2338-2339, 2341-2342, 2344-2345, 2347-2348, 2350-2351, 2353-2354, 2356-2357, 2359-2360, 2362-2363, 2365-2366, 2368-2369, 2371-2372, 2374-2375, 2377-2378, 2380-2381, 2383-2384, 2386-2387, 2389-2390, 2392-2393, 2395-2396, 2398-2399, 2401-2402, 2404-2405, 2407-2408, 2410-2411, 2413-2414, 2416-2417, 2419-2420, 2422-2423, 2425-2426, 2428-2429, 2431-2432, 2434-2435, 2437-2438, 2440-2441, 2443-2444, 2446-2447, 2449-2450, 2452-2453, 2455-2456, 2458-2459, 2461-2462, 2464-2465, 2467-2468, 2470-2471, 2473-2474, 2476-2477, 2479-2480, 2482-2483, 2485-2486, 2488-2489, 2491-2492, 2494-2495, 2497-2498, 2499-2500, 2502-2503, 2505-2506, 2508-2509, 2511-2512, 2514-2515, 2517-2518, 2520-2521, 2523-2524, 2526-2527, 2529-2530, 2532-2533, 2535-2536, 2538-2539, 2541-2542, 2544-2545, 2547-2548, 2550-2551, 2553-2554, 2556-2557, 2559-2560, 2562-2563, 2565-2566, 2568-2569, 2571-2572, 2574-2575, 2577-2578, 2580-2581, 2583-2584, 2586-2587, 2589-2590, 2592-2593, 2595-2596, 2598-2599, 2601-2602, 2604-2605, 2607-2608, 2610-2611, 2613-2614, 2616-2617, 2619-2620, 2622-2623, 2625-2626, 2628-2629, 2631-2632, 2634-2635, 2637-2638, 2640-2641, 2643-2644, 2646-2647, 2649-2650, 2652-2653, 2655-2656, 2658-2659, 2661-2662, 2664-2665, 2667-2668, 2670-2671, 2673-2674, 2676-2677, 2679-2680, 2682-2683, 2685-2686, 2688-2689, 2691-2692, 2694-2695, 2697-2698, 2699-2700, 2702-2703, 2705-2706, 2708-2709, 2711-2712, 2714-2715, 2717-2718, 2720-2721, 2723-2724, 2726-2727, 2729-2730, 2732-2733, 2735-2736, 2738-2739, 2741-2742, 2744-2745, 2747-2748, 2750-2751, 2753-2754, 2756-2757, 2759-2760, 2762-2763, 2765-2766, 2768-2769, 2771-2772, 2774-2775, 2777-2778, 2780-2781, 2783-2784, 2786-2787, 2789-2790, 2792-2793, 2795-2796, 2798-2799, 2801-2802, 2804-2805, 2807-2808, 2810-2811, 2813-2814, 2816-2817, 2819-2820, 2822-2823, 2825-2826, 2828-2829, 2831-2832, 2834-2835, 2837-2838, 2840-2841, 2843-2844, 2846-2847, 2849-2850, 2852-2853, 2855-2856, 2858-2859, 2861-2862, 2864-2865, 2867-2868, 2870-2871, 2873-2874, 2876-2877, 2879-2880, 2882-2883, 2885-2886, 2888-2889, 2891-2892, 2894-2895, 2897-2898, 2899-2900, 2902-2903, 2905-2906, 2908-2909, 2911-2912, 2914-2915, 2917-2918, 2920-2921, 2923-2924, 2926-2927, 2929-2930, 2932-2933, 2935-2936, 2938-2939, 2941-2942, 2944-2945, 2947-2948, 2950-2951, 2953-2954, 2956-2957, 2959-2960, 2962-2963, 2965-2966, 2968-2969, 2971-2972, 2974-2975, 2977-2978, 2980-2981, 2983-2984, 2986-2987, 2989-2990, 2992-2993, 2995-2996, 2998-2999, 3001-3002, 3004-3005, 3007-3008, 3010-3011, 3013-3014, 3016-3017, 3019-3020, 3022-3023, 3025-3026, 3028-3029, 3031-3032, 3034-3035, 3037-3038, 3040-3041, 3043-3044, 3046-3047, 3049-30

ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИЙ БІОГРАФІЧНИЙ СЛОВНИК ПРО ОСВІТЯН – СКАРБНИЦЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

- ❑ систематизує педагогічне біографічне знання різних історичних епох і відповідних контекстів, сучасну біоісторіографію;
- ❑ допоможе користувачеві дізнатися про долю конкретної людини, її досягнення, внесок в освіту України на зламі епох, вплив на формування майбутніх поколінь;
- ❑ забезпечує: інформаційний супровід під час вивчення життя і діяльності педагогів минулого в освітньому процесі; багатогранне застосування в історіографічних, джерелознавчих, порівняльних дослідженнях із педагогіки, історії освіти України, біографіки чи біографістики;
- ❑ впливає на формування української національної та громадянської ідентичності, збереження історичної пам'яті українського суспільства;
- ❑ привертає увагу до історичного досвіду української педагогіки, щоб знайти відповіді на сучасні виклики, пов'язані з війною, еміграцією, втратами й необхідністю відновлення освітнього процесу тощо.

УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

- Електронна бібліотека НАПН України, URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745951/>;
- вебпортал ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського,
URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=43571>;
DOI: [10.33407/lib.NAES.id/745951](https://doi.org/10.33407/lib.NAES.id/745951);
- база «Наукова електронна бібліотека» НБУ ім. В. І. Вернадського,
URL: <https://surl.li/smtmtx>.

Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського НАПН України:

<https://dnpb.gov.ua/>

Відділ педагогічного джерелознавства та
біографістики: <https://tinyurl.com/2s4ymaxm>

Google Scholar:

[https://scholar.google.com.ua/citations?user=eA9i0W0AAA
AJ&hl=ua](https://scholar.google.com.ua/citations?user=eA9i0W0AAA&hl=ua)

Facebook: <https://www.facebook.com/dpssb.sselu/>

Запрошуємо до
ознайомлення!